

مکمل راهنمای معلم

دروس پایه ی چهارم
گروه آسیب دیده ی شنوایی
دوره ی ابتدایی

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخنی با همکاران

حمد و سپاس خداوند بلند مرتبه را که به ما توفیق داد تا بتوانیم جزوه‌ای را به عنوان مکمل راهنمای معلم تهیه نموده و در اختیار شما همکاران گرامی قرار دهیم، تا از این طریق بتوانیم گامی هرچند کوچک در جهت آموزش بهتر دانش آموزان آسیب دیده شنوایی برداریم .

امید است با تلاش شما همکاران عزیز ، افق های تازه‌ای در روند بهبود کیفیت آموزش پیش روی ما گشوده شود.

این جزوه شامل فصل ۳ می باشد که عبارتند از:

فصل اول: قرآن

فصل دوم : هدیه‌های آسمان

فصل سوم : فارسی و کتاب نوشتاری آن

دردرس ریاضی:

*قسمت‌هایی با عنوان؛ فکرکن، فرهنگ نوشتن، معماوسرگرمی، فرهنگ خواندن جهت مطالعه‌ی آزاد می‌باشد.

دردرس مطالعات اجتماعی:

*از انجام هرگونه مشق و رونویسی از روی متون و قصه‌های این کتاب یا نوشتن سوال و جواب‌های کلیشه‌ای روی متون و درس ها خودداری کنید و به انجام فعالیت‌های کتاب بهاء دهید.

*تمامی فعالیت‌های دانش‌آموزان در کلاس و خارج از کلاس در قالب مشاهده، گفت‌وگو، مشارکت در کارگروهی، جمع آوری اطلاعات، کاربردگه ها و ... نمره‌ی مستمر را تشکیل خواهد داد.

*آموزگاران محترم می‌توانند پیشنهادات خود را از طریق اداره آموزش و پرورش استثنایی استان به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور منعکس نمایند.

فصل اول

قرآن پاره چارم

کروه آسب دیده شنوایی

همکار گرامی

*مطالعه‌ی دقیق کتاب معلم (راهنمای تدریس) در پایه‌ی چهارم جهت توجه به اجرای صحیح شیوه‌ی تدریس قبل از اقدام به طراحی تدریس الزامی می‌باشد.

*مقدمه و توصیه‌های ابتدای کتاب درسی که مخاطب آن والدین و آموزگاران می‌باشند را مطالعه نمایید.
*به تناسب موضوع درسی قرآن از وسایل کمک آموزشی مناسب، جذاب و شاداب مانند : کتاب، لوحه‌های تصویری، لوح فشرده‌ی آموزشی و... استفاده گردد.

*آنچه در بیشتر قسمت های آموزش قرآن اهمّیت دارد، کسب مهارت عملی آن است تا دانش نظری؛ برای مثال، چگونگی خواندن نماد تنوین اهمّیت دارد نه تعریف آن.

* سوره ها و پیام‌های قرآنی دروس :

حفظ سوره‌ها و پیام‌های قرآنی الزامی نیست اما می‌تواند به عنوان فرصت تشویقی و غیراجباری برای یادگیری دانش‌آموزان در نظر گرفته شود و می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی به صورت گروهی یا فردی، کارهای هنری مانند: نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

* انس با قرآن در خانه :

در پایان هر درس ، تمرین‌هایی به عنوان انس با قرآن در خانه داده شده است . این بخش ، تکلیف دانش - آموزان است و باید آموزگار بر انجام آن توسط دانش‌آموزان، نظارت داشته باشد. ودرپایان جلسه‌ی آموزشی هر درس از کتاب درسی ، درپوشه‌ی کار دانش‌آموزان ثبت می‌شود.

*آیات و متن‌های قرآنی:

تعدادی از آیات و متن‌های قرآنی که در جلسه اول و آخر هر درس آمده و حجم زیادی رادربرگرفته است را می‌توانید با توجه به توانایی دانش‌آموزان در حد ۲الی ۳ سطر روخوانی کنید.

* ضرورت آموزش قرآن توسط آموزگار پایه ودلائل آن :

۱. هم خوانی با منطق کلی ضرورت تک معلمی در دوره ابتدایی

۲. شناخت و ارتباط بیشتر آموزگار پایه با دانش آموزان

۳. استفاده از فرصت‌های مناسب برای برقراری ارتباط میان دروس فقط برای آموزگار پایه ممکن است.

۴. امکان تنظیم فاصله جلسات تدریس در طول هفته فراهم می‌شود و دیگر لزومی ندارد درس قرآن در دو ساعت پشت سر هم و در یک روز برگزار شود.

در بیان قصص قرآنی توجه به نکات ذیل ضروری است :

۱- برای آشنایی و انس هر چه بیشتر با قرآن، لازم است آموزگاران به نحو مطلوب (زیبا، جذاب و با استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب مانند : تصاویر، عکس، لوح فشرده، فیلم و...) آن را ارایه نمایند.

۲- هنگام قصه‌گویی چیدمان دانش‌آموزان طوری باشد تا بر چهره‌ی مربی و تصاویر تسلط و اشراف داشته باشند.

۳- هنگام بیان قصص قرآنی بهتر است آموزگار ظاهری آراسته و شاداب داشته و از حالت چهره‌ی خود برای نشان دادن حالت و احساسات شخصیت‌های داستان استفاده نماید.

۴- پیشنهاد می‌شود، به تناسب موضوع قصص، در هنگام قصه‌گویی از اشاره‌های طبیعی که برای دانش‌آموزان جالب و لذت بخش می‌باشد، استفاده نماید.

۵- به کمک تصاویر، داستان‌های مربوطه را به زبان کودکانه برای دانش‌آموزان تعریف نماید.

۶- در پایان قصه دانش‌آموزان را برای نتیجه‌گیری مناسب از قصه هدایت نماید.

۷- دانش‌آموزان را تشویق کنید تا بخش‌هایی از داستان را نمایش دهند یا نقاشی کنند.

۸- متن داستان‌ها صرفاً "جهت آگاهی همکاران گرامی می‌باشد و از دانش‌آموزان فقط تصویرخوانی داستان‌ها خواسته شود.

فصل دوم

مدیه های آسمان پایه چهارم
گروه آسیب دیده شنوایی

همکار گرامی

راهنمای حاضر به منظور تسهیل در آموزش کتاب هدیه های آسمان طراحی شده است و جهت بهره مندی

بیشتر، توجه آموزگاران محترم به موارد زیر معطوف می گردد:

* برای تدریس به کتاب راهنمای معلم توجه فرمایید .

* شیوه تصویرخوانی بیشتر مورد استفاده قرار گیرد .

* با توجه به مناسبت های گوناگون و یا احساس نیاز، معلم می تواند برخی از درس ها را خارج از ترتیب موجود تدریس نماید .

* در آموزش قرآن، نماز مورد ارزشیابی قرار نمی گیرد و این ارزشیابی در هدیه های آسمان انجام می شود.

* قسمت « همخوانی کنیم » :

تدریس شعرها الزامی نیست اما می تواند به عنوان فرصت تشویقی و غیراجباری برای یادگیری دانش آموزان در نظر گرفته شود و می توانید دانش آموزان را تشویق کنید تا شعر را بخوانند و یا درباره ی آن به صورت گروهی یا فردی، کارهای هنری مانند: نقاشی و... انجام دهند.

* قسمت « تدبر کنیم » :

بهبتر است که با توجه به توانایی دانش آموزان کلاس خود از (نمایش ، کاردستی ، نقاشی و ...) انجام دهید.

* درس یازدهم ، صفحه ی ۷۷ با عنوان " برای پاسخ به این سوال درباره ی این شعر..."

بهبتر است که درباره ی تاثیر دوست خوب بر رفتار و زندگی انسان در حد یک الی دو جمله توضیح دهید.

*درس شانزدهم ، صفحه‌ی ۱۰۱ با عنوان " بین ضرب المثل یک کلاغ ... "

در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس از درک ضرب المثل ، می‌توانید فقط داستان زیر را روخوانی کنند.

یک کلاغ ، چهل کلاغ

ننه کلاغه صاحب یک جوجه شده بود . روزها گذشت و جوجه کلاغ کمی بزرگ‌تر شد . یک روز که ننه کلاغه برای آوردن غذا بیرون می‌رفت به جوجه‌اش گفت : عزیزم تو هنوز پرواز کردن بلد نیستی نکنه وقتی من خونه نیستم از لانه بیرون بپری .

و ننه کلاغه پرواز کرد و رفت .

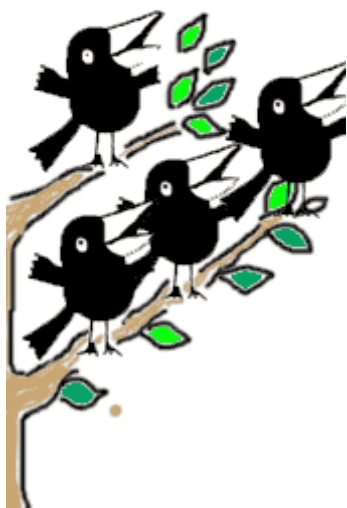
هنوز مدتی از رفتن ننه کلاغه نگذشته بود که جوجه کلاغ بازیگوش با خودش فکر کرد که می‌تواند پرواز کند و سعی کرد که بپرد ولی نتوانست خوب بال و پر بزند و روی بوته‌های پایین درخت افتاد

همان موقع یک کلاغ از اونجا رد می‌شد ، چشمش به بچه کلاغه افتاد و متوجه شد که بچه کلاغ نیاز به کمک دارد . او رفت که بقیه را خبر کند و ازشان کمک بخواهد

پنج کلاغ را دید که روی شاخه ای نشسته‌اند گفت: "چرا نشسته اید که جوجه کلاغه از بالای درخت افتاده." کلاغ‌ها هم پرواز کردند تا بقیه را خبر کنند.

... تا اینکه کلاغ دهمی گفت: "جوجه کلاغه از درخت افتاده و فکر کنم نوکش شکسته." و همینطور کلاغ‌ها رفتند تا به بقیه خبر بدهند.

... کلاغ بیستمی گفت: "کمک کنید چون جوجه کلاغه از درخت افتاده و نوک و بالش شکسته."

همینطور کلاغ‌ها به هم خبر دادند تا به کلاغ چهلمی رسید و گفت: "ای داد و بی‌داد جوجه کلاغه از درخت افتاده و فکر کنم که مرده."

همه با آه و زاری رفتند که خانم کلاغه را دلداری بدهند. وقتی اونجا رسیدند، دیدند، ننه کلاغه تلاش میکند تا جوجه را از توی بوته‌ها بیرون آورد. کلاغ‌ها فهمیدند که اشتباه کردند و قول دادند تا از این به بعد چیزی را که ندیده‌اند باور نکنند.

*درس هجدهم، صفحه‌ی ۱۱۲ با عنوان "آیا دوربین‌های باغ..."

در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان، می‌توانید فقط به پرسش‌ها پاسخ دهید و جدول را کامل نکنید.

فصل سوم

فارسی پایه چهارم

گروه آسیب دیده شنوایی

همکار گرامی

راهنمای حاضر به منظور تسهیل در امر آموزش کتاب فارسی طراحی شده است و جهت بهره‌مندی بیشتر، توجه همکاران محترم به موارد زیر معطوف می‌گردد:

*قسمت درس آزاد:

- در این قسمت بهتر است به موضوع های محلّی، بازی ها و... پرداخته شود.

*قسمت بخوان و بیندیش:

- در این قسمت بهتر است در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت بخوان و حفظ کن:

- در این قسمت بهتر است در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت حکایت:

- در این قسمت بهتر است در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت مثل:

- در این قسمت بهتر است در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*در کتاب فارسی (نوشتاری) ، قسمت "نگارش"

به دلیل این که بند نویسی و نوشتن متن کامل در زبان آموزی پایه های بالاتر آمده است، در صورت عدم توانایی دانش آموزان کلاس این تمرین را می توانید در حد دو جمله انجام دهید .

مواردی از تمرین های کتاب فارسی (نوشتاری) که جهت مطالعه آزاد در نظر گرفته شده در جدول زیر آمده است:

شماره درس	عنوان درس	عنوان فعالیت	شماره تمرین	عنوان تمرین
درس ۱	آفریدگارزیبایی	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	این جمله ها ...
درس ۱	آفریدگارزیبایی	هنر و سرگرمی	تمرین ۳	کلمه های جدول ...
درس ۲	کوچ پرستوها	درک متن	کتاب خوانی	در کلاس ، داستانی ...
درس ۳	رازنشانه ها	درک متن	تمرین ۱	دو متن زیر را بادقت ...
درس ۳	رازنشانه ها	درک متن	تمرین ۲	تفاوت های متن ...
درس ۴	ارزش علم	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	برای کلمه های داخل ...
درس ۴	ارزش علم	درک متن	-	داستان زیر را ...
درس ۵	رهایبی از قفس	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	درباره ی مثلی ...
درس ۵	رهایبی از قفس	درک متن	-	با توجه به متن درس ...
درس ۵	رهایبی از قفس	درک متن	کتاب خوانی	یک کتاب داستان ...
درس ۵	رهایبی از قفس	نگارش	-	تصاویر زیر را ...
درس ۶	آرش کمانگیر	املا و دانش زبانی	تمرین ۳	جمله های متن زیر را ...
درس ۷	مهمان شهر ما	املا و واژه آموزی	تمرین ۳	یک متن بنویسید ...
درس ۷	مهمان شهر ما	نگارش	-	شعر باز باران را...

شماره درس	عنوان درس	عنوان فعالیت	شماره تمرین	عنوان تمرین
درس ۱۱	فرماندهی دل‌ها	املا و واژه آموزی	تمرین ۳	با هر یک از کلمه‌های...
درس ۱۲	اتفاق ساده	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	در هر ستون...
درس ۱۲	اتفاق ساده	درک متن	-	داستان زیر را...
درس ۱۲	اتفاق ساده	نگارش	-	به تصویر صفحه‌ی...
درس ۱۳	لطف حق	املا و واژه آموزی	تمرین ۳	هر یک از کلمه‌های...
درس ۱۳	لطف حق	نگارش	-	داستان شعر...
درس ۱۴	ادب از که آموختی	نگارش	-	یکی از حکایت‌های...
درس ۱۵	شیر و موش	املا و واژه آموزی	تمرین ۳	متنی بنویسید...
درس ۱۵	شیر و موش	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	درباره‌ی مثلی...
درس ۱۵	شیر و موش	نگارش	-	نوشته‌ی زیر را...
درس ۱۶	پرسشگری	درک متن	-	متن زیر را ...
درس ۱۶	پرسشگری	نگارش	-	یکی از موضوع‌های...
درس ۱۷	مدرسه‌ی هوشمند	درک متن	کتاب خوانی	یک کتاب داستان...
درس ۱۷	مدرسه‌ی هوشمند	نگارش	-	یکی از موضوع‌های...

*همکاران ارجمند، در صورت توانمندی دانش‌آموزان می‌توانید مواردی را که جهت مطالعه آزاد در این جزوه لحاظ شده است به طور کامل تدریس نمایید.